

→ 6. lpp.

— Līdz cik gadu vecumam vecāku atvase tiek uzskatīta par bērnu?

— Saskaņā ar likumu bērns ir persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu, izņemot tās personas, kuras saskaņā ar likumu izsludinātas par pilngadīgām vai stājušās laulībā pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas.

— Kas ir viena mājsaimniecība?

Piemēram, ja tēvam pieder divi dzīvokļi, vienā dzīvo viņš ar sievu, otrā viņa meitas ģimene, visi strādā, taču zaudē darbu. Tā ir viena vai divas mājsaimniecības?

— Mājsaimniecība ir cilvēku kopa, kas dzīvo vienā vietā un kuriem ir kopīgi izdevumi.

Jāuzrāda sezonas darbu ienākumi

— Ja cilvēkam ir neregulāri ienākumi, piemēram, sezonas darbi, vai arī tad jāiesniedz kādi apliecinājumi par saņemto algu?

— Ir jāiesniedz dokumenti, kas apliecina neregulāra rakstura ienākumus vai citus ienākumus un saņemtos maksājumus par 12 kalendāra mēnešu periodu pirms iesnieguma iesniegšanas.

— Kas ir citi ienākumi?

— Tas ir atkarībā no nestandarta situācijas, kādā atrodas persona.

Piemēram, Lauku atbalsta dienesta maksājumi.

Jāiesniedz komunālo maksājumu kvītis

— Kādus valsts noteiktos atvieglojumus un pašvaldības noteiktos pabalstus var saņemt trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības?

— Piemēram, var saņemt nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus, valsts nodrošināto juridisko palīdzību, elektroenerģijas pakalpojumu par pazeminātu cenu (par to jāinteresējas pie pakalpojumu sniedzēja), pašvaldības pabalstus atsevišķu izdevumu segšanai un citus.

— Kādi dokumenti jāiesniedz mājokļa pabalsta saņemšanai?

— Ja persona pieprasa mājokļa pabalstu, Sociālajā dienestā jāiesniedz iesniegums un dokumenti, kas pamato izdevumus — komunālo pakalpojumu, elektroenerģijas, gāzes, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas, ar telekomunikāciju pakalpojumiem saistīto izdevumu rēķini par iepriekšējo vai konkrēto mēnesi. Sociālais darbinieks, ņemot tos vērā, aprēķinās mājokļa pabalstu un informēs iesniedzēju par piešķirtā mājokļa pabalsta lielumu.

— Cik lielu mājokļa pabalstu var saņemt?

— Tas ir ļoti dažādi — atkarībā no situācijas un cilvēku skaita.

Ieskatās datubāzēs

— Kā pārbaudāt klienta norādīto informāciju?

— Sociālais dienests izmanto valsts un pašvaldības informācijas sistēmās esošos datus no visām valsts sistēmām — PMLP IR (personu pamatdati), VSAA (ienākumi), NVA (bezdarbnieku informācija), VDEĀVK (invaliditāte), CSDD un VTUA (transportlīdzekļi), VZD KR (nekustamie īpašumi), VVDZ (nekustamie īpašumi), VID (ienākumi, darba vietas), UR (uzņēmumi), LAD (ienākumi), VIIS (piesaiste izglītības iestādēm), UGFA (ienākumi), NPAIS (aprūpes iestāžu informācija), LM SPOLIS (valsts līdzfinansējums) un personas iesniegtos dokumentus. Iesniedzējs paraksta pašvaldības informācijas sistēmā sagatavotās deklarācijas izdrukā, apliecinot deklarācijā sniegtās informācijas patiesumu.

Redz apstākļus

— Kādēļ jāpārbauda dzīvesvieta?

— Sociālā dienesta darbinieki, ja nepieciešams, ierodas dzīvesvietā, lai reālos apstākļos pārbaudītu sniegto informāciju, it īpaši gadījumos, ja faktiskās dzīvesvietas adrese nesakrīt ar deklarētās dzīvesvietas adresi, kā arī gadījumos, kad tiek mainīta faktiskā dzīvesvieta, ir mainījies mājsaimniecības sastāvs. Sociālais darbinieks aizpilda informāciju par dzīvokļa labiekārtojumu, tajā skaitā norāda, kāda veida apkure tajā ir — malkas vai centrālā, vai mājā ir ūdens, gāze. Tāpat pārliciecinās par mājsaimniecības sastāvu, par mājokļa apstākļiem no bērna tiesību viedokļa, piemēram, kādi apstākļi ir nodrošināti bērnam, vai viņam ir vieta, kur mācīties un novietot savas skolas

PALĪDZĒSIM! Aizkraukles novada Sociālā dienesta vadītājs Edvarts Pāvulēns aicina pie sociālajiem darbiniekiem vērsties cilvēkus, kuri nonākuši grūtā materiālajā, krīzes situācijā un kam vajadzīga palīdzība.

Foto no personiskā arhīva

lietas. Faktiskās dzīvesvietas vai dzīvesvietā deklarēto personu apskate visbiežāk tiek veikta, ja klients sociālajā dienestā vērsās pirmo reizi.

No trim līdz sešiem mēnešiem

— Uz cik ilgu laiku tiek piešķirts trūcīgā un maznodrošinātā statuss?

— Sociālais dienests pieņem lēmumu par statusa piešķiršanu ne vēlāk kā mēneša laikā. Statuss tiek saglabāts trīs kalendāros mēnešus, ja mājsaimniecībā ir vismaz viena persona darbspējīgā vecumā, un sešus kalendāros mēnešus, ja mājsaimniecībā nav nevienas personas darbspējīgā vecumā vai ir sieviete grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma laikā, viens no bērna vecākiem bērna kopšanas periodā vai cita persona mājsaimniecībā, kura nodrošina pirmsskolas vecuma bērna kopšanu, aprūpi, piešķiršanu, ja to objektīvu apstākļu dēļ nav iespējams nodrošināt citādā veidā, ja ir viens no bērna ar invaliditāti vecākiem, ja bērns neņem piemērotus aprūpes pakalpojumus; vecumā no 15 gadiem, kura iegūst izglītību klātienē pamatizglītības, vispārējās vidējās vai profesionālās vidējās izglītības iestādē vai ir pilna laika studējošais augstākās izglītības iestādē.

Jāiesaistās līdzdarbības pasākumos

— Vai pabalstu saņēmējiem ir arī kādi pienākumi?

— Sociālo pabalstu saņēmējam ir pienākumi līdzdarboties savas sociālās situācijas uzlabošanā, sniegt ziņas par sevi, aktīvi darboties, lai palielinātu savu pelnītspēju un ienākumus, izmantot iespēju saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, ja kādam no ģimenes ir atkarības problēmas, saņemto sociālo palīdzību izmantot atbilstoši paredzētajiem mērķiem, aktīvi iesaistīties sociālās rehabilitācijas pasākumos darba un sociālo prasmju saglabāšanai, atjaunošanai un apgūšanai.

GMI pabalstu saņēmēji slēdz vienošanos par līdzdarbības pasākumiem pabalsta saņemšanas periodā. Darbspējīgām personām, kuras nestrādā, galvenie līdzdarbības pienākumi ir izmantot NVA piedāvātos pakalpojumus, informēt sociālo dienestu par izmaiņām situācijā,

iesaistīties ārstēšanās un atveseļošanās pasākumos, iesaistīties profesionālajā apmācībā un meklēt atbilstošu darbu. Ilgstošos bezdarbniekus ir tiesības iesaistīt darba un sociālo prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgūšanas pasākumos (līdz 15 stundām nedēļā). ♦

Aizkraukles novada pašvaldībā ir noteikti šādi sociālās palīdzības pabalsti atsevišķu izdevumu segšanai:

- ♦ **Pabalsts veselības aprūpei** ir paredzēts personām, kuras atbilst trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusam, ar veselības aprūpi saistītu izdevumu daļējai segšanai par veselības aprūpes pakalpojumiem, par zobārstniecības pakalpojumiem, medikamentu, medicīnas ierīču un preču iegādi. Pabalsta apmērs kalendāra gada laikā ir līdz 120 eiro vienai personai, nepārsniedzot 480 eiro četru un vairāk cilvēku mājsaimniecībai. Pabalsta izmaksas pamats ir izdevumus apliecināši dokumenti, kas izsniegti trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusa periodā. Pabalstu var pieprasīt vienu reizi triju mēnešu periodā.
- ♦ **Pabalsts ēdināšanai skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs** ir paredzēts bērniem no trūcīgām vai maznodrošinātām mājsaimniecībām, kuri apmeklē Aizkraukles novada pirmsskolas izglītības iestādes, pamatizglītības, vispārējās vidējās vai profesionālās izglītības iestādes, un tajās netiek nodrošināta bezmaksas ēdināšana. Pabalstu piešķir uz trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusa periodu. Pabalsta apmērs ir faktiskie izdevumi par saņemto ēdināšanas pakalpojumu, pabalstu pārskaita pakalpojuma sniedzējam.
- ♦ **Pabalsts izglītībai** ir paredzēts pirmsskolas vecuma bērniem no piecu gadu vecuma, kuri apgūst obligāto bērnu sagatavošanu pamatizglītības ieguvei, un skolēniem izglītības iestādē pamatizglītības ieguvei līdz 18 gadu vecumam no trūcīgām vai maznodrošinātām mājsaimniecībām, sākot mācību gadu. Pabalsta apmērs ir 50 eiro katram bērnam. Pabalstu var pieprasīt laika posmā no 1. jūlija līdz 30. septembrim.
- ♦ **Pabalsts krīzes situācijā** ir operatīvi sniegts materiāls atbalsts ārēju notikumu radītu seku novēršanai vai mazināšanai. Lai saņemtu pabalstu, pabalsta pieprasītājs iesniedz Sociālajā dienestā iesniegumu un krīzes situācijas faktu pamatojošus dokumentu kopijas (uzrādot oriģinālus) trīs mēnešu laikā pēc krīzes situācijas rašanās. Pabalsta apmērs vienas personas mājsaimniecībai ir līdz valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēram, vairāku personu mājsaimniecībai — līdz divu valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēram.

Aizkraukles novada pašvaldībā šī gada jūlijā bija:

- ♦ 1403 personas, kurām no 2022. gada sākuma ir bijis spēkā trūcīgas personas statuss;
- ♦ 395 personas, kurām no 2022. gada sākuma ir bijis spēkā maznodrošinātas personas statuss;
- ♦ 776 personas saņēmušas vismaz vienu reizi Garantētā minimālā ienākuma (GMI) pabalstu;
- ♦ 1004 personas ir saņēmušas vismaz vienu reizi mājokļa pabalstu;
- ♦ 809 personas ir saņēmušas vismaz vienu reizi pabalstu atsevišķu izdevumu apmaksai;
- ♦ 365 personas ir saņēmušas pabalstu krīzes situācijā (izmaksāti divi pabalsti ugunsgrēka gadījumā, viens — apzagšanas gadījumā, lai nodrošinātu pamatvajadzības, divi — sakarā ar sociālo rehabilitācijas pakalpojumu piešķiršanu, viens — sakarā ar ilgstošu ārstēšanos, pārējie ir pabalsti Ukrainas iedzīvotājiem, pamatojoties uz Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumu. Ukrainas iedzīvotājiem vienreizēja pabalsta apmērs krīzes situācijā ir 272 eiro pilngadīgai personai un 190 eiro nepilngadīgai personai).